

8-9/98
leto 67

Hmeljar

AVGUST-SEPTEMBER 1998, ŽALEC, S. 105 - 128

ISSN 1318 - 6183

- S SEJ • SITUACIJA NA TRGU •
- OPOZORILO HMELJARJEM • FINANČNE INTERVENCIJE • VARNO V PROMETU •
- HMELJARSKI PRAZNIK '98 •

VSEBINA

POVZETEK S HMELJARSKEGA KONGRESA 1998 V ZDA	108

S SEJ

ČETRTRA REDNA SKUPŠČINA HMELJARSKEGA ZDRUŽENJA SLOVENIJE	109
S SEJ HMELJNE KOMISIJE	110
FINANČNE INTERVENCIJE V KMETIJSTVU	111
PROMETNO VARNOSTNI UKREPI ZA SEZONO OBIRANJA HMELJA	112
O SITUACIJI NA TRGU	115

STROKOVNI NASVETI IN POGOVORI

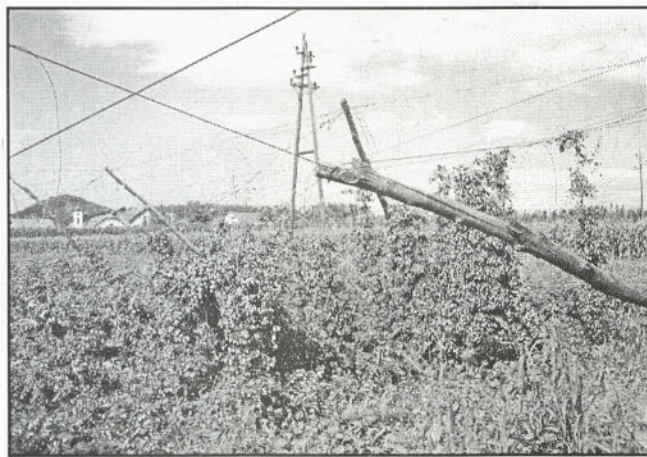
OPOZORILO HMELJARJEM	116
SPRAVILO HMELJA BREZ TEŽAV IN PRESENEČENJ	117
NAPRAVE ZA DODATNO ČIŠČENJE HMELJA	118
PRED VRATI JE ČAS OBIRANJA HMELJA	119
PREVZEM HMELJA V HMEZAD EXPORT IMPORTU V LETU 1998	120
IZGRADNJA VEČNAMENSKEGA HMELJARSKEGA OBJEKTA NA INŠTITUTU ZA HMELJARSTVO IN PIVOVARSTVO ŽALEC	123
HMELJEVA UVELOST - OPOZORILO HMELJARJEM !	124

MED HMELJARJI

PRI LONČEČIČEVIIH NA GOMILSKEM	125
V SLOVO FRANCU OSETU	127

SLIKA NA NASLOVNI STRANI

*Za pravega hmeljarja nič lepšega kot morje hmelja
dobre kakovosti. (Foto: Milan VERONEK)*

Foto: M. Zupančič

*Tudi med obiranjem pregledujte žičnice, posebno če se neenakomerno
razbremenjujejo, je večja nevarnost, da se podrejo.*

Revija Hmeljar

Strokovna revija s področja hmeljarstva
Žalskega tabora 2, 3310 Žalec

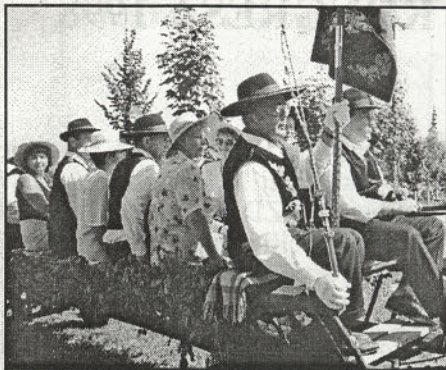
Izdajatelj in založnik: Hmeljarsko združenje Slovenije

Glavni in odgovorni urednik: Martina Zupančič; Urednik strokovne priloge: Vlasta Knapič; Člani uredniškega odbora: Marjana Natek, Franc Puklavac, Marjan Drobne, Janez Luževič, dr. Lojze Četina, mag. Iztok Košir, mag. Marta Dolinar, Jože Brežnik, Vinko Drča, Irena Friškovec; Lektor: Anka Krčmar

Tisk: HARI tisk, Dobriša vas 36, Petrovče; Frekvenca: 12 - krat letno

Revija je po mnenju št. 23/40 pristojnega organa uvrščena med proizvode informativnega značaja, za katerega se plačuje davek od prometa proizvoda po 5 % stopnji.

Naklada: 700 izvodov

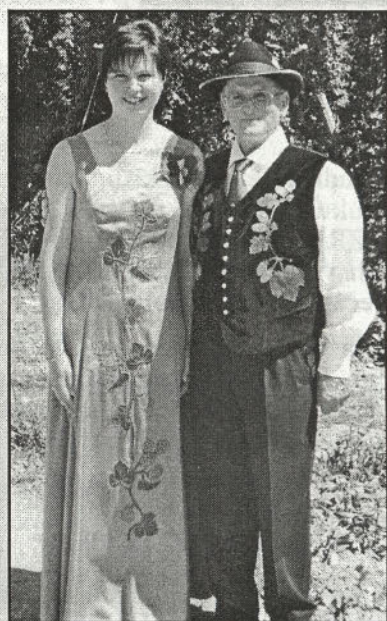
Letos so se starešine že drugič pripeljali na prireditveni prostor skupaj s spremljevalkami oz. princeskami.

Ker lanskega starešina Draga Gajška ni več med nami, je njegovo spremljevalko spremljal Peter Serdoner.

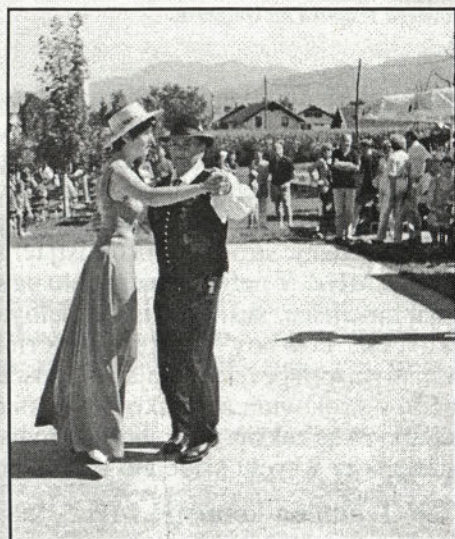

Starešina Peter Serdoner predaja mačka novemu starešini.

Prvi skupni posnetki novega starešina Rančigaj Ivana z Gomilkega in njegove spremljevalke Sabine Stepišnik iz Trnave.

36. HME LJARSKI PRAZNIK BRASLOVČE 9. AVGUST 1998

Prvi ples.

Prijetno nasmejane spremljevalke oz. princeze s starešinami ob zaključku uradnega dela.

Tako sta se po tradiciji med hmeljarje pripeljala novi starešina in njegova spremljevalka.

Kljub nezgodi je bil z nekaj zamude voz Pivovarne Laško toplo pozdravljen.

**Tekst in foto:
M. Zupančič**

POVZETEK S HMELJARSKEGA KONGRESA 1998 V ZDA

Z delovnega sestanka na kongresu.

46. Kongres Mednarodne hmeljarske zveze - ki je potekal od 4.-7. avgusta 1998 v Yakimi-WA so organizirali ameriški hmeljarji. Kot običajno, smo se ga udeležili tudi predstavniki iz Slovenije in prisluhnili utripu globalnih hmeljarskih dogajanj. Uradni del kongresa je tudi tokrat zajemal zasedanje strokovnih komisij ter sejo Generalne skupščine MHZ. V neformalnem delu pa smo si ogledali njihova hmeljišča, sušilnice in predelovalne kapacitete ter košček "cowboy" kulture ameriškega zahoda. Informativni prispevek podaja le zgoščeno kongresno poročilo s strokovnih sestankov. V naslednjih številkah Hmeljarja pa še kakšna podrobnost ter vtisi in komentarji iz dežele, kjer v svetu pridelajo največ hmelja.

Na seji **Tehnične komisije MHZ**, ki ji že nekaj let predseduje dr. Gregory Lewis smo prisluhnili 4 prispevkom. Dr. Robert Klein je predstavil dveletne izkušnje zatiranja pepelaste plesni v ameriških hmeljiščih. Prav tako je s področja varstva hmelja na Poljskem spregovorila Dr. Ewa Solarška. Z veseljem smo prisluhnili tudi referatu iz Slovenije, kjer je mag. Iztok Košir predstavil t.i. "Min-Max model" za ugotavljanje kakovosti kultivarjev hmelja na podlagi eteričnih olj. Model - ki so ga na IHP Žalec oblikovale dr. Dragica Kralj, dr. Milica Kač in dr. Jelka Šuštar-Vozlič. Kot zadnji pa je Charles Pudge predstavil okoljevarstvene, tehnične in ekonomske podrobnosti vzgoje angleškega hmelja na nizki žični opori.

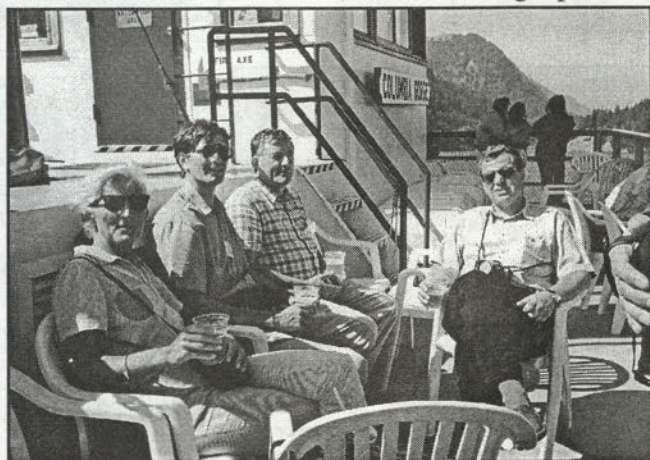
Problematika **Ekonomske komisije MHZ** - ki jo vodi Jean-Paul Feldmann iz Francije - je bila tudi tokrat posvečena pregledu stanja površin in pridelka hmelja letnika 1997 in pa ocene letnika 1998. Na podlagi anketno zbranih podatkov dežel pridelovalk članic lahko ugotavljamo, da se površine hmeljišč še nadalje zmanjšujejo. V lanskem letu so se v primerjavi z letom 1996 površine hmeljišč zmanjšale za 9%, hmeljarji pa so pridelali tudi za 11% manj hmelja oz. -4,7% količin alfa kislin. Za letino 1997 je bila značilna prevelika

ponudba hmelja. Predvidevano katastrofalno stanje je sicer nekoliko omilil - do tedaj še ne poznan pojav hmeljeve pepelaste plesni v ZDA. Tako so morali Američani uničiti in s tem izločiti iz trga približno 3600 t (12%) lastne pridelave. Svetovna pridelava alfa kislin je po ocenah največje trgovske hiše s hmeljem s tem še vedno presegala povpraševanje za 13%, namesto za pričakovanih 20%. Žal pa je bilo za trg - kjer cene občutljivo reagirajo že pri 5-10% odstopanjih količin hmelja - tudi to še zmeraj preveč. V letu 1998 pa se površine še naprej zmanjšujejo in sicer za nadaljnjih 6348 ha oz. 10,6%. Razen Francije in Španije, ki sta skupaj povečali površine hmeljišč za pičlih 351 ha, so zaradi katastrofalno slabih gospodarskih razmer vse ostale pridelovalke svoja hmeljišča zmanjšale. Največ ZDA za 2805 ha (16%) ter ZRN za 1026 ha (5%).

Tako so za svetovni hmeljski trg še naprej značilni viški ponudbe. Te lahko razložimo z naslednjimi - že večkrat omenjenimi dejavniki:

- Hektarski pridelki, kot tudi pridelki alfa kislin so zaradi spremenjene sortne strukture so se v največjih dveh pridelovalkah ZDA in ZRN močno povečali. Samo v Nemčiji se je pri novih visokogreničnih kultivarjih količina alfa kislin povečala skoraj za polovico.
- Novi kultivarji hmelja vsebujejo med drugim tudi izboljšane aromatične lastnosti, zaradi česar so zanimivejši tudi za pivovarjarje. Iz ocene bilance hmelja padajo v pivovarnah potrebe po hmelju letno za 3-5%.
- Trend lahkih vrst piva - ki imajo v puščavski vročini ameriškega kontinenta sicer še kar sprejemljiv okus - v svetu še zmeraj narašča.

Zaostrene tržne razmere so se pokazale tudi med samimi trgovci. Znižanje cen hmelja je v zadnjih dveh letih stalo neodvisnost tudi tri pomembne trgovske hiše s hmeljem. Te so očitno preveč optimistično zastavile dolgoročno sklepanje pogodb s hmeljarji. Vztrajno padanje cen hmelja pa jim je povzročilo likvidnostne težave, veliko zadolženost in slednjič priklon dolgoletnim konkurentom. Kdo ve, če niso trenutne gospodarske

Na plovbi po reki Columbia.

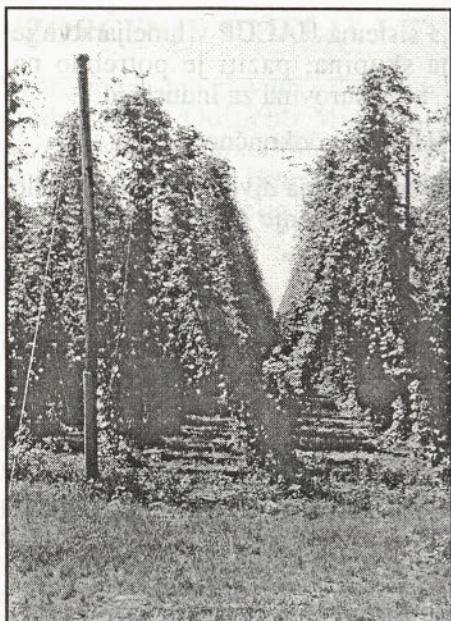

Foto: M. Pavlovič
Hmeljska žičnica v
Yakimi.

razmere v hmeljarstvu v veliki meri tudi del strategije peščice trgovcev pri obračunu s konkurenco. Če to drži, je bil njihov cilj dosežen in je sedaj čas za preobrat. Škoda le, da morajo takšne obračune trgovcev občutiti na svojih plečih tudi hmeljarji in vsi, ki smo z njimi povezani.

S sejo **Generalne skupščine MHZ** je bil tudi zaključen sklop delovnih sestankov v dvorani hotela Cavanaugh's v Yakimi, ki je dobro kljuboval dnevni zunanji temperaturi tudi do 39 °C. Poleg letnega pregleda dela posameznih komisij je predsednik MHZ in hmeljar iz ameriške države Idaho Norm Batt podelil odlikovanja Hmeljarskega reda za leto 1998. Med 22 nagrajenci smo z veseljem zaploskali tudi novemu slovenskemu vitezu ing. Rudiju Janežiču. Iskrene čestitke.

Gradivo sej posameznih strokovnih komisij, kot tudi tiskovni material, ki so nam ga ob prihodu pripravili organizatorji kongresa je na voljo na Hmeljarskem združenju Slovenije – GIZ.

Dr. Martin Pavlovič

S SEJ

ČETRТА REDNA ŠKUPŠČINA HME LJARSKEGA ZDRUŽENJA SLOVENIJE

Foto: M. Zupančič

Skupščina pri delu. Sejo je vodil predsednik skupščine Anton Rančigaj. Na sliki dosedanji direktor HZS Jože Brežnik pri podajanju poročila.

Dne 17. jun. 1998 je bila v sejni dvorani Hmezada Export Import 4. redna skupščina Hmeljarskega združenja Slovenije.

Od skupnih 146,88 glasov je bilo prisotnih članov s 100,29 glasovi, kar pomeni 68,7 %-no udeležbo.

Seji je med ostalimi vabljenimi prisostvovala tudi gospa Špela Terpin, svetovalka ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je pozdravila vse prisotne in opravičila odsotnost gospoda ministra Cirila Smerkolja in ostale vabljenе iz ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

V verifikacijsko komisijo so bili imenovani Martina Zupančič, Janez Luževič in Slavko Šalej, za zapisnikarja Milena Serdoner, za overitelja pa Darinka Pikl in Franc Gajšek.

V nadaljevanju je skupščina:

- potrdila uresničevanje sklepov in zapisnik 3. redne seje skupščine HZS,

- v skupino za usklajevanje problemov oz. predlogov za MKGP in druge institucije se namesto Jožeta Brežnika imenuje vsakokratni direktor HZS.

- Višina pristopnine za nove člane združenja bo v višini revaloriziranega deleža dosedanjih članov. Le-ta je konec leta 1997 znašal 58.394,00 SIT.

- Sprejela kot častne člane združenja njegove dolgoletne sodelavce: Jožeta Brežnika, prof. dr. Alojza Četino in Marjana Drobnetu.

- Potrdila poročilo o delu upravnega odbora HZS za leto 1997.

- Potrdila poročilo o delu in finančnem poslovanju HZS za leto 1997. Ker še ves hmelj letnika 1996 ni prodan, komisija ni mogla podati končnega obračuna, ampak samo začasnega za letnik 1996, ki je bil sprejet.

- Sprejela poročilo za leto 1997 in program dela za leto 1998 Instituta za hmeljarstvo in pivovarstvo Žalec.

- Sprejela program dela in predračun prihodkov in odhodkov Hmeljarskega združenja Slovenije za leto 1998.

- Imenovala za nadzor finančnega poslovanja in vodenje poslovnih knjig za leto 1998 firmo Plus revizija, d.o.o. iz Ljubljane.

- Izrekla protest proti sprejetju odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki v občini Žalec, ki v 20.čl. med drugim določa, da morajo pridelovalci hmelja v roku 3 let po uveljavitvi tega odloka zagotoviti izvajanje odstranjevanja polipropilenske vrvice iz hmeljevine oz. pričeti z uporabo biorazgradljive vrvice.

Razprava pa je obravnavala še:

- zaposlovanje sezonske delovne sile in pridobivanje delavcev prek javnih del ter zadolžila Hmeljarsko združenje, da se vključi v akcijo pridobivanja delavcev prek javnih del in si pri ministrstvu za delo dom in družino ter ministrstvu za notranje zadeve priskrbi navodilo za zaposlovanje sezonske delovne sile iz tujine in ga uporabniki lahko dobijo, če bodo imeli težave.

- Na vprašanje prisotnih je gospa Terpin pojasnila, da je prvi del pomoči hmeljarjem v višini 59.000 SIT po ha že bil nakazan po podatkih Hmeljne komisije za leto 1997, drugi del pa bo sledil v drugi polovici leta. Glede sredstev za povrnitev stroškov pri pripravi blaga za izvoz, pridelanega v letu 1997 in izvoženega v letu 1998, je poudarila, da bo najprej potrebno zagotoviti sredstva, nato pa se bo lahko opravilo plačilo.

- Hmeljarji so dali še pobudo Ministrstvu za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano, da bi se kmetijstvu omogočila nabava nafte po nižji ceni kot ostalim porabnikom, ki uporabljajo magistralne ceste.

- Glede uveljavljanja sistema HACCP v hmeljarstvu je imenovana posebna skupina; paziti je potrebno na klasifikacijo hmelja, ki je surovina za industrijo.

- Vprašanje statusa IHP še ni dokončno rešeno.

- Glede problematike uničevanja divjega hmelja je bilo predlagano, naj skrb za izvajanje te akcije v bodoče prevzame Hmeljarsko združenje.

Seja se je končala ob malici, za katero sta letos gostoljubno poskrbeli HZS, Celjske mesnine in Mlekarna Celeia iz Arje vasi.

M.Z.

Foto: M. Zupančič

Člani združenja ob poslušanju hmeljske problematike.

S SEJ HMELJNE KOMISIJE

Na podlagi 26. člena Zakona o upravi (Uradni list RS, št. 64/94, 20/95-odl. ustavnega sodišča, 29/95), v zvezi z 9. členom Pravilnika o kakovosti hmelja (Uradni list RS, št. 53/93) je izdal minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dne 25. 5. 1998 ODLOČBO o imenovanju Hmeljne komisije.

V Hmeljno komisijo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki deluje pri Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo Žalec, so bili imenovani: mag. Iztok Košir, Slavko Leskošek, Janez Luževič, dipl. ing. agr.; Viktor Marolt, mag. Andrej Simončič, Franc Puklavac, dipl. ing. agr.; Davorin Vrhovnik, dipl. ing. agr.; in Martina Zupančič, dipl. ing. agr. Za tajnika Hmeljne komisije je bil imenovan Joško Livk, dipl. ing. agr..

Na prvi seji Hmeljne komisije, ki je bila 17. 6. 1998, so novi člani izvolili predsednika in podpredsednika. Za predsednika je bil izvoljen Janez Luževič za podpredsednika pa mag. Iztok Košir.

Druga seja Hmeljne komisije je bila 16. 7. 1998. Glavne točke te seje so bile prijava pridelave hmelja letnika 1998 in vzorčenje hmelja letnika 1998.

Iz preglednice je razvidno, da je v pridelavi 2009 ha vseh hmeljišč, na katerih hmeljarji načrtujejo 3573 ton

PRIKAZ OBSEGA PRIDELAVE IN PREDVIDENEGA PRIDELKA HMELJA V LETU 1998

SORTA	HMELJIŠČA V HEKTARJIH		PRIČAKOVAN PRIDELEK	
	V PRIDELAVI	od tega I.L.V.	SKUPAJ TON	KG / HA
SG	351	11	468	1334
AU	1196	61	2236	1869
BO	315	0	598	1898
CE. SORTE	93	2	181	1946
OST. SORTE	54	1	90	1667
SKUPAJ	2009	75	3573	1778

pridelka. Zastrahujoč je podatek, da je le 75 ha hmeljišč prvoletnika, kar kaže, da se starostna struktura hmeljišč slabša.

Površine, zasajene s hmeljem, so se po podatkih iz prijave pridelave hmelja za leto 1998 zmanjšale za 275 ha v primerjavi z letom 1997.

VZORČENJE HMELJA LETNIKA 1998

Vzorčenje je ena glavnih nalog Hmeljne komisije, ki je predpisana z Odločbo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, št. 321-04-20/92, 11. 12. 1992. Ta odločba pravi, da Hmeljna komisija vsako leto določi tipske vzorce hmelja po sortah za razvrstitev v kakovostne razrede.

Kot vsako leto do sedaj, bo tudi letos potekalo vzorčenje po bolj ali manj ustaljenih pravilih. Hmeljna komisija bo izdelala načrt pobiranja vzorcev, v katerega bodo vključeni pridelovalci hmelja, pri katerih se bodo pobrali vzorci za vzorčenje. Načrt bo upošteval teritorialno razširjenost nasadov, približno en vzorec na 10 ha hmeljišč in strukturo pomembnejših sort, ki so v pridelavi: savinjski golding, aurora, bobek, celea in magnum. Pobrani vzorci bodo kot osnova za izdelavo tipskih vzorcev za prevzem hmelja po kakovostnih razredih in za oceno vsebnosti alfa kislin, vse to po sortah. Zaradi lažje izdelave analiz vzorcev hmelja na IHP, se bodo pobrali vzorci takoj po končanem obiranju posameznih sort in zadnji vsaj tri dni pred vzorčenjem, to je do 11. 9. 1998.

Vzorke bodo po terenu pobirali od Hmeljne komisije pooblašчени pobiranci, ki bodo to pooblastilo imeli tudi pri sebi. Vsi pridelovalci, pri katerih se bodo vzorci hmelja vzeli, bodo o tem tudi pisno obveščeni. Za razumevanje se vam že v naprej zahvaljujemo.

Vzorčenje bo potekalo 14. septembra 1998 v prostorih Hmezad E - I v Žalcu. Izvedel ga bo odbor za vzorčenje, ki bo deloval v naslednjem sestavu: mag. MILAN ŽOLNIR, kot predsednik odbora, ter člani mag. IZTOK KOŠIR; ANDREJ NATEK, dipl. oec.; MARKO GOMINŠEK, kmet. ing.; JOŽE ČAS; FRANC ŠILAK, kmet. ing.; JOŽE IRMANČNIK, kmet. ing.; MARJAN RIBIČ, dipl. ing. agr.; dr. JELKA ŠUŠTAR - VOZLIČ in JOŠKO LIVK, dipl. ing. agr., kot tajnik.

Hmeljna komisija

Skupna slika stare in nove zasedbe v Hmeljni komisiji Slovenije in slovo od dosedanjega tajnika, g. Marjana Drobnet.

FINANČNE INTERVENCIJE V KMETIJSTVU

Dne 19. 6. 1998 je bila v Uradnem listu Republike Slovenije, na strani 3332, št. 46, objavljena UREDBA o uvedbi finančnih intervencij za ohranjanje in razvoj kmetijstva ter proizvodnje hrane za leto 1998, ki je med drugim vsebovala tudi podporo hmeljarstvu v 24. členu. Vsebina člena je bila naslednja:

1. Namen ukrepa: - izravnava stroškov pridelave.
2. Upravičenci: - fizične in pravne osebe, ki se ukvarjajo s pridelavo hmelja.
3. Pogoji za pridobitev sredstev: - za površino hmeljišča je treba v skladu s predpisi pravočasno javiti hmeljni komisiji, da je posajena oziroma da se nahaja v premeni, ki lahko traja do 2 leti.
4. Višina sredstev znaša 59.000 SIT/hektar hmeljišča oziroma hmeljišča v premeni, prijavljenega hmeljni komisiji za leto 1998.
5. Vlaganje zahtevkov:

Upravičenci pridobijo sredstva na podlagi zahtevka na predpisanem obrazcu. Zahtevku je treba priložiti potrdilo hmeljne komisije o prijavi celotne površine hmeljišča, za katerega se uveljavlja subvencija.

6. Rok za vložitev zahtevkov: - najpozneje do 15. junija 1998.

Iz napisane UREDBE je možno ugotoviti, da je prišlo do neljube tiskovne napake v zvezi z rokom za vložitev

zahtevkov, kjer je bil datum 15. junij 1998, objava v Uradnem listu pa je bila 19. junija 1998, kar je 4 dni po določenem roku za vložitev zahtevkov. Iz PZP-ja (Poslovno združenje za prehrano) so nam javili, da zahtevkov ne bodo sprejemali, dokler ne bo rok za vložitev zahtevkov popravljen in objavljen v Uradnem listu. Po urgentnem posredovanju GIZ-a in HK na MKGP (Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano), da to neljubo napako čimprej popravijo in objavijo nov rok za vložitev zahtevkov, smo to tudi dosegli.

10. 7. 1998 je v Uradnem listu, št. 50, stran 3635, bila objavljena Uredba o spremembah in dopolnitvah uredbe o uvedbi finančnih intervencij za ohranjanje in razvoj kmetijstva ter proizvodnje hrane za leto 1998. V členu 6. te uredbe je objavljeno, da se v 24. členu (zgoraj opisanem) v točki 6. besedilo "15. junij" nadomesti z besedilom "30. julij".

Vsi hmeljarji oziroma njihovi zastopniki so pri Hmeljni komisiji pravočasno dvignili prijave hmelja za leto 1998 in upam, da tudi pravočasno z ostalo potrebno dokumentacijo poslali v Ljubljano na PZP. Po podatkih PZP-ja mora preteči eden mesec od roka za vložitev zahtevkov do nakazila denarja. Zato se lahko hmeljarji nadejate, da boste dobili denar nakazan v prvih dneh septembra 1998.

Hmeljna komisija

PROMETNO VARNOSTNI UKREPI ZA SEZONO OBIRANJA HMELJA

Zapisnik s sestanka predstavnikov Uprave za notranje zadeve Celje, Postaje policije Žalec, Podjetja za vzdrževanje in varstvo cest Celje, Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Žalec in Kmetijstva Žalec, ki je bil dne 03. 07. 1998 ob 12.00. uri v prostorih Kmetijstva Žalec, Vrečerjeva 8.

Navzoči: po listi prisotnosti, ki je priloga zapisniku.

Na sestanku ni bilo predstavnikov vabljenih Kmetijskih združenj.

Na sestanku so bili v razpravi prometno varnostni ukrepi za sezono obiranja hmelja, ki bo trajala predvidoma od 15. 08. do 20. 09. 1998.

I. SPLOŠNA NAVODILA

V času sezone obiranja in sušenja hmelja je hoja sezonskih delavcev po magistralnih in regionalnih cestah prepovedana. Zaradi tega je potrebno izhod iz gospodarskega dvorišča v Šempetru na M-10 zapreti z ograjo in postaviti tablo "prehod prepovedan". Sezonske delavce je potrebno usmerjati na lokalno cesto Podlog-Šempeter. Za premik večjih skupin delavcev je potrebno uporabljati lokalne ceste. Posebna previdnost je potrebna še zlasti v času zmanjšane vidljivosti in ponoči, takrat morajo vsi na vidnem mestu nositi svetleče kresničke, kar pa velja za ceste izven naselij. Delavci morajo hoditi ob levem robu vozišča v smeri hoje, drug za drugim. Delavec mora prečkati vozišče pazljivo in po najkrajši poti, preden pa stopi na vozišče, se mora prepričati, da lahko to varno stori. Na cesti, ki ima zaznamovane prehode za pešce, mora delavec prečkati cesto na takšnem prehodu, če prehod ni oddaljen več kot 100 m. Če je prehod oddaljen več kot 100 m od delavca, potem delavci prečkajo prehode na tistih mestih, ki so določeni tudi za prehode s traktorji.

Prepovedano je nošenje različnih predmetov ob cesti, ki ovirajo delavce pri hoji (hmeljske palice).

Na dovoljenih mestih za prečkanje magistralnih in regionalnih cest s traktorji je potrebno na teh mestih prečkanja določiti čuvaja, ki opozarja voznike traktorjev, kdaj lahko varno prečkajo cesto. Čuvaj je vozniku samo v pomoč, ne sme ustavljati prometa, odgovornost za morebitno nezgodo ali prometni prekršek pa nosi sam traktorist. Čuvaj mora na sebi nositi svetleči (odbojni) telovnik, mora biti spočit in trezen. Na rokavu leve roke mora nositi rdeč trak z napisom "REDITELJ". Imeti mora tudi svetlečo zastavico-zeleno in rdečo-za opozarjanje traktoristov.

Vsi traktorji morajo biti evidentirani, imeti varnostno kabino ali varnostni lok in biti predpisano opremljeni ter tehnično brezhibni. Pri prevozih po M-10 je obvezna rumena rotacijska luč. Za prevoz hmeljskih trt se izjemoma uporabljajo neevidentirane prikolice in vozovi, predelani za traktorsko vleko. Niso pa dovoljeni "lojtrski vozovi" in podobno. Vsaka prikolica mora biti predpisano

opremljena z zaključnimi lučmi, odbojnimi stekli in ostalimi signalnimi napravami, v skladu s pravilnikom, jasno vidnimi z več sto metrov tudi takrat, ko je prikolica naložena. Traktor smejo voziti le vozniki, ki so stari nad 18 let in imajo veljavno voziško dovoljenje za vožnjo traktorjev ali F kategorijo (tujci smejo voziti traktor, če imajo voziško dovoljenje za traktor po predpisih RS). Vodje enot in kooperanti morajo svoje delavce pred pričetkom dela seznaniti s prometnimi navodili. O seznanitvi s tem delavci podpisujejo posebno izjavo.

Delavci "tujci" morajo imeti ustrezna dovoljenja za bivanje.

Posebno pozornost je potrebno nameniti čiščenju blata z vozišč zaradi nevarnosti prometnih nesreč. Blatno cesto je potrebno očistiti, po potrebi tudi oprati. Cesto očisti vsak uporabnik sproti. Če uporabnik ni očistil ceste, opravi storitev Podjetje za vzdrževanje in varstvo cest Celje. Stroške čiščenja plača uporabnik, ki ceste ni očistil. Ceste nadzira Podjetje za vzdrževanje in varstvo cest Celje; če se dogovorijo, pa tudi policija.

Čiščenje cest se mora izvajati dosledno. Policija bo poostreno izvajala kontrolo. Odgovorne osebe - vodje izmen so dostopne 24 ur na dan pri obiralnih strojih - seznam odgovornih oseb je potrebno poslati na UNZ - Inšpektorat za promet Celje takoj na začetku obiranja.

II. OMEJITEV PROMETA TRAKTORJEV IN PRIKOLIC

Traktoristi morajo občasno spuščati naprej hitrejša vozila, če se začne nabirati kolona. Posebno morajo biti previdni pri ponovni vključitvi v promet.

Če je le mogoče, se izogibajte prevozom ob sobotah in nedeljah, ko je na cestah velika gneča.

Prevoz delavcev na hmeljskih prikolicah na cestah je dovoljen v skladu z zakonskimi predpisi.

Enaka opozorila veljajo za prevoznike Kmetijskih združenj, tudi za te bo poostrena kontrola.

III. DOVOLJENI PREHODI PREK MAGISTRALNIH CEST VRANSKO - VOJNIK IN ARJA VAS - VELENJE

1. Prevoz trt od drevoreda na Vranskem (pri pokopališču) po M-10 do Prekope oz. Tabora. Vlogo za odstranitev ograje ob cesti in lažji dostop do ceste pošljeta na PVVC Celje (g. Matjažu Kapitlerju) Mitja Brežnik in Vili Korent.

Teh relacij se je treba izogibati, če se le da. Pri prevozu po tej cesti je potrebno skrbeti, da je svetlobna signalizacija na traktorjih in traktorskih priklopnikih brezhibna in dobro vidna.

Vozniki traktorjev morajo občasno spuščati naprej hitrejša vozila in ne smejo ustvariti kolon, zato morajo

voziti skrajno ob desnem robu vozišča in po potrebi spustiti kolono naprej.

Prazne prikolice se vračajo skozi Brode na Vransko, nato po drevoredu in prečkajo M 10 na označenem prehodu.

2. Prečkanje ceste v Brodeh (pri mostu) na odcep stare ceste na Vransko.
  3. Prečkanje ceste na odcepu za Tabor (Pihlbirt) se izvede na preglednem delu ceste pri avtobusnem postajališču.
  4. Prevoz trt s hmeljišča Šentrupert (Žerjavke) po M 10 v Tabor oz. Prekopo izvajati le v nujnih primerih.
  5. Prečkanje ceste M 10 med Latkovo vasjo in odcepom za Mozirje za prevoz trt na obiralni stroj pri Plevčaku in križišče Jančič - Gmajner (cca 50 m) po M 10.
  6. Prevoz hmeljskih bal na relaciji Latkova v. - Šempeter (odcep za Aero), prečkanje obvoznice Žalec, to je prevoz hmeljskih bal na odsekih Vransko - Žalec, sta dovoljena, vendar pa se je potrebno izogibati prometnih konic.
  7. Prečkanje ceste M 10 v Šempetru pri združenem domu na lokalno cesto proti Podlogu in Rojam za prevoz trt in bal. Prečkanje je dovoljeno le v izjemnih primerih. Opozorite traktoriste. Obvezno postaviti čuvaja.
  8. Prečkanje na obvoznici Žalec - gotovelsko križišče pri Joštu. Obvezen reditelj v primeru okvare na semaforju.
  9. Prečkanje na križišču Arja vas - Petrovče.
  10. Prečkanje ceste M 10 v Drešnji vasi: obvezen reditelj. Poskusiti z dodatno tablo - priporočljiva hitrost 60 km/uro ali s prenosnim semaforjem. Po možnosti naj podjetje za vzdrževanje in varstvo cest Celje postavi tablo - omejitev 60 km/h prej (15.8.1998 - predvideno zaradi šole).
  11. Prevoz hmelja v balah po M 10 iz Vojnika in Šmarjete v Levce ter prevoz zelenega hmelja iz Levca v Šmarjeto se smeta opravljati le ob delavnikih. Prevozi potekajo po obvoznici Medlog in po Dečkovi cesti.
- Prevoz hmelja v balah na isti relaciji je dovoljen tudi v mesecih november in december. V času prevozov je potrebno obvestiti IP UNZ Celje - če je obseg prevoza večji.*
12. Prevoz zelenega hmelja po lokalnih cestah prek Zaloga do Čulka po Dečkovi cesti in c. v Trnovlje mimo Mesnin in mimo Veterinarske postaje v smeri Šmarjete. Enako velja za prevoz trt z žičnice v Babnem (Joštov mlin).
  13. Prečkanje ceste M 10 in prevoz trt z žičnice Arclin (Joštova kapela). O prevozih obvestiti IP UNZ Celje.
  14. Prevoz trt na obiralni stroj v Vojnik iz smeri Strmca se opravlja skozi Vojnik (Mrakotna), prazne prikolice pa se vračajo mimo stare papirnice v smeri Višnje vasi (samo desni krožni promet).
  15. Dovoz hmelja v sušilnico Medlog in odvoz hmelja v balah se opravlja iz Arje vasi in Drešnje vasi po obvozni cesti do Levca, od Levca do Medloga, obratno pa po M 10.

16. Arja vas - Velenje:- prevoz iz Petrovč skozi Arjo vas proti odcepu za Zalog.

17. Cesta Arja vas Velenje - prečkanje na dvorišče posestva. Določiti čuvaja.

IV. DOVOLJENI PREHODI PO OSTALIH REGIONALNIH CESTAH

a/ Šentrupert - Mozirje

- prečkanje ceste pri združenem domu v Trnavi
- prevoz trt in zelenega hmelja na relaciji Letuš - Male Braslovče - Žovnek.

b/ Dobrna - Vojnik

- pri prevozu trt in zelenega hmelja se izogibati prometnih konic.

c/ Latkova vas - Prebold

- prečkanje in prevoz trt in zelenega hmelja Latkova vas - Prebold.

e/ V mestu Celju je dovoljeno opravljati le najnujnejše prevoze.

Vozniki traktorjev se morajo izogibati prometnih konic - posebej v času sejma MOS 98. Po možnosti obirati v Arji vasi.

Uporabniki cest se morajo izogibati prometnih konic ob delavnikih med 6.00. in 8.00 uro ter med 13.30 in 15.30, ob sobotah pa med 5.00. in 11.00 uro.

V. PREVOZI PO LOKALNIH CESTAH

- prečkanje in prevoz po cesti Ločica - Polzela
- prečkanje in prevozi po cesti Poljče - Kamenče - Braslovče
- prečkanje in prevozi po cesti Gornja vas - Dolenja vas
- prečkanje in prevoz po cesti Šempeter - Podlog - Gotovlje, Šempeter - Vrbje - Griže - Žalec - Novo Celje - Petrovče - Arja vas
- prevoz trt Socka - Strmec - Dobrna - Vojnik.

VI. NAMESTITEV OPOZORILNIH TABEL - PROMETNIH ZNAKOV

1. Namestitev opozorilnih tabel, na katerih je v več jezikih napisano opozorilo:

- pri vhodu v dolino na Vranskem
- pred Levcem iz smeri Celja
- pred Arjo vasjo iz smeri Velenja (pri Mlekarni)
- na obvoznici v Žalcu iz smeri Maribora

2. Table z vrisanim simbolom traktorja namestiti iz smeri Ljubljane:

- v Grajski vasi z omejitvijo 60 km/h (postaviti na novo lokacijo v dogovoru z vodstvom Latkova vas).
- pred križiščem v Drešnji vasi in omejitev 60 km/h.

- pred Letušem - 500 m za opuščenim kamnolomom, gledano iz smeri Mozirja.

- v Škofji vasi pri trgovini Medved.

Iz smeri Maribora:

- v Drešnji vasi in omejitev 60 km/h.

- v Žerjavih.

- pred Prekopo (pred odcepom za obiralni stroj).

- v Višnji vasi.

Za postavitev dodatnih prometnih znakov sta odgovorna Inšpektorat za promet (za določanje mesta) in Podjetje za vzdrževanje in varstvo cest (za pravilno postavitev).

Za sezono obiranja hmelja 1998 uporabiti že obstoječe opozorilne table in prometne znake, ki so skladiščeni v Hmezad Kmetijstvo Žalec - DE Vrbje (Stanislav Vipotnik). Vlogo za začasno postavitev prometnih znakov omejitev 60 km/h poslati na PVVC Celje (g. Matjažu Kapitlerju) in za table z vrisanim simbolom traktorja tudi na PVVC Celje (gospe Sabini Fistrič). Da bi prišlo do končne realizacije - postavitev opozorilnih tabel in prometnih znakov, mora biti znan plačnik storitev (naročilnica).

OPOZORILO

V primeru sprememb pri omejitvah bodo vsi udeleženci v prometu takoj obveščeni. Spremembe prometne signalizacije pripravi po potrebi Podjetje za vzdrževanje in varstvo cest v sodelovanju z IP UNZ Celje in predstavniki Hmezada. Podjetje za vzdrževanje in varstvo cest pripravi tudi predračun po novi specifikaciji.

VII. OBVEŠČANJE

Po Radiu Ljubljana se najmanj 3 dni pred pričetkom obiranja hmelja obvešča in opozarja voznike motornih vozil o pričetku obiranja hmelja in povečanem prometu traktorjev, poskušati preko AMZ Slovenije. Takoj po sklepu kolegija Kmetijstva Žalec o začetku obiranja obvestiti IP UNZ Celje.

O prevozi hmeljskih bal skozi mesto Celje redno obveščati IP UNZ Celje (zadolžene strokovne službe DE Celje).

VIII. OSTALE DOLOČBE

Po končanem obiranju hmelja se prične siliranje koruze. Za prevoz silaže veljajo ista navodila kot za prevoz hmelja. Ker pa je v tem času gostota prometa že precej zmanjšana, takoj po končanem obiranju hmelja odstrani Podjetje za vzdrževanje in varstvo cest vso odvečno signalizacijo. Nadzor nad prometno signalizacijo opravlja Podjetje za vzdrževanje in varstvo cest Celje. Za vse pomanjklivosti o prometni signalizaciji je potrebno obveščati Podjetje za vzdrževanje in varstvo cest Celje. Podjetje za vzdrževanje in varstvo cest Celje je dolžno postaviti prometno signalizacijo pravočasno, pred obiranjem hmelja (2 dni pred začetkom obiranja), če ne bo drugače dogovorjeno.

Za vse kršitve prometnih predpisov in za posledice

prometnih nezgod v času prevozov hmelja, so odgovorni vozniki, v določenih primerih pa tudi odgovorne in pravne osebe v skladu z ZVCP.

Policija bo redno izvajala nadzor nad čuvaji in traktoristi (psihofizično stanje, brezhibnost vozil in priključkov ter spoštovanje predpisanih navodil).

Predlagamo krajši tečaj za čuvaje. Če pa to ne bo možno, se mora jo čuvaji obvezno usposobiti za opravljanje tega dela. Na koncu usposabljanja morajo podpisati izjavo, da so seznanjeni z nalogami čuvaja. Čuvaj mora imeti veljavno vozniško dovoljenje F, B ali višje kategorije.

Sezonski delavci morajo obvezno imeti delovno dovoljenje in prijavo.

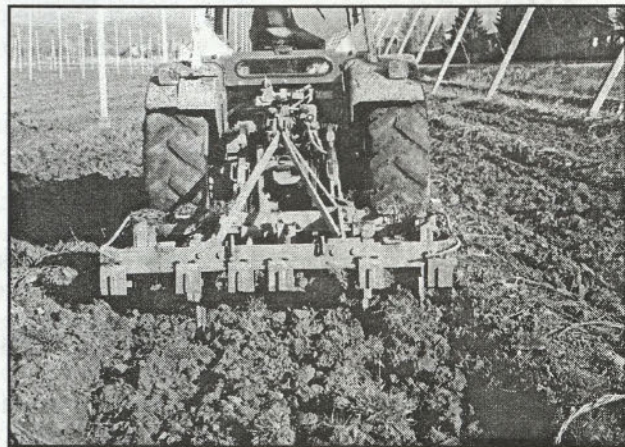
Udeleženci sestanka se strinjajo, da večja prometna varnost na cestah ni samo interes zaposlenih delavcev Hmezad Kmetijstva Žalec, d.d., ampak širši družbeni interes. Zato je potrebno v dolgoročno reševanje te problematike vključiti ostale dejavnike v občinah, regiji in republiki (svete za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, občine, Hmeljarsko združenje Slovenije, Kmetijske zadruge, kmete izven zadrug itd.). Sredstva je potrebno zagotoviti iz preventive. Po prejemu predračuna za postavitev in odstranitev prometne signalizacije od PVVC Celje je potrebno razdeliti stroške po občinah na osnovi hektarskih površin hmelja, dolgoročno pa zastaviti akcijo za začetek izdelave nove prometne signalizacije (opozorilne table, prometni znaki) in drugega.

Hmezad Kmetijstvo Žalec

Foto: M. Veronek

Če se odločimo za kultiviranje po obiranju, ga je treba izvesti takoj, še ob primerni vlažnosti zemlje za obdelavo in pred razraščanjem plevela.

O SITUACIJI NA TRGU

Pridelek hmelja bo tudi letos obilen. Američani so sicer zmanjšali površine za okoli 2000 ha, vendar v večji meri aroma sorte, tako da se na proizvodnji alfa kislin ne bo bistveno poznalo.

Nemčija je zmanjšala površine za okoli 1500 ha, vendar tudi pridelek s teh površin ne bo reševal težke situacije. Zmanjšujejo namreč nekatere stare aroma sorte in brewersgold.

Češka je od vseh proizvajalk hmelja najbolj zmanjšala površine. Vendar to nima posebnega vpliva na trg, ker se pivo v vse večji meri proizvaja iz briketov in ekstraktov, pa tudi sedanja kvaliteta piva in boljši izkoristki v pivovarnah nimajo povečanega povpraševanja po aroma hmeljih.

Kaj pa pri nas? Naš hmelj se bo letos prodajal že tretje leto zapored po nizkih cenah in zadovoljni bomo lahko, če bomo dosegli lanski nivo. Najmanj problematičen je plasman sorte savinjski golding, ker smo ga v zadnjih letih pretirano krčili. Tudi letošnje krčitve so bile najbolj neusmiljene do starega tradicionalnega goldinga. Aurora kot naša najpomembnejša sorta ima v konkurenci z ameriškim in nemškim hmeljem možnosti le, če ima v povprečju vsaj 9,5 % alfa kislin. Cene za proste količine bodo nizke, vse je pa še odvisno od količin alfa smol v hmelju.. Če bodo le-te nizke, se bo hmelj zelo slabo prodal, saj ni zanimiv za predelavo.

Hmeljišča trenutno kažejo dobro in ni bojazni niti za pridelek, niti za alfo. Če se bo vreme nadaljevalo tako kot v juniju in juliju, bo hmelja precej.

Poleg dobre letine je pred slovenskimi hmeljarji tudi pridruževanje evropskemu tržišču. Tudi zaradi tega je cenovni trend tako za nas, Čehe in Poljake, ki nas Evropa pričakuje v prvi fazi okoli leta 2005, dodatno neugoden. Hmeljarji že občutimo demokratično Evropo na svojih plečih in denarnicah, ostali kmetijski sektor pa to še čaka. Veliko lažje bo potem, ko bomo v skupnem sistemu. Imamo pač to smolo ali srečo, da smo s hmeljem na svetovnem trgu že več kot sto let in da našega pridelka ni možno prodati na domačem trgu. Svetovni trg je nekaj povsem drugega kot bolj ali manj zaščiten domači trg. Čeprav je položaj trenutno težak, se bo vlekel še nekaj časa – vsaj do naslednje slabe letine v svetu, zaloge so velike, kljub vsemu pa ne smemo biti malodušni.

Takrat ko je slabo, je potrebno pomlajevati nasade, saditi nove sorte. Tehnološko nas ne sme biti sram pred svetom. Zadnje leto smo dobili podporo na Kmetijskem ministrstvu in imamo obljubo, da nas bodo podpirali do vključitve Slovenije v Evropo. Letos smo že dobili prva sredstva, ki sicer niso dovolj za pokrivanje izgub, a so pomembna.

Kakšne bodo cene, kakšna bo letina, alfa in na podobna vprašanja pa bo možen odgovor po obiranju v Ameriki in Evropi. Prvi rezultati bodo znani že v zadnjih dneh avgusta, do takrat pa bomo morali počakati.

Andrej Natek

Če potrebujete servis gorilnikov in popravilo elektrike,

Smo vam v času sezone 24 ur na voljo !

Priporočamo se

KUDER PETER s.p.

Griže 30 e

Telefon: 0609 – 612 – 520

Hmeljarji!

Obveščam vas, da imam na zalogi rezervne dele za obiralne stroje.

Nabava v času sezone je možna non – stop!

Marjan POVŠE

Podlog 46 a

3311 Šempeter

telefon. 063 – 701 – 373

OGLAS

Ugodno prodamo rabljen obiralni stroj allaes št.2.

Informacije na telef. 063 – 727 – 359

OPOZORILO HMELJARJEM

Približujemo se vrhuncu hmeljarske proizvodnje v tem letu. Skozi vso vegetacijo ste hmeljarji, eni bolj drugi manj, vestno spremljali rast hmelja in izvajali vsa potrebna opravila, s katerimi bi bili sedaj ob obiranju hmelja bogato poplačani s pridelkom. Žal samo s pridelkom, ker vemo, da je trenutno velika kriza v hmeljarstvu, kako od pridelka čimveč izžrčiti.

Ne bo pa odveč, če vas, dragi hmeljarji, tako kot vsako leto, tudi tokrat pred obiranjem opozorimo na nekatere stvari, katere bi bilo pametno pred obiranjem in med njim upoštevati. To pa zato, da ne bi imeli kakšnih neljubih zapletov v času obiranja, ko je tako dragocena vsaka minuta zaradi kontinuiranosti dela, in da ne bi z obiranjem, sušenjem in skladiščenjem pokvarili kakovost hmelja.

Opozorila, ki bi jih naj ob tem upoštevali, so naslednja:

1. Za brezhibno delovanje obiralnih strojev, sušilnic, traktorjev, traktorskih priključkov in ostalih delovnih sredstev je potrebno le-te pred obiranjem temeljito pregledati ter napake odpraviti.
  2. Obirati začnite, ko so storžki tehnološko zreli. Zorenje spremlja IHP, zato se ravnajte po njihovih navodilih.
  3. Začetek obiranja morate prilagoditi tudi karenci škropiv, s katerimi ste nazadnje pred obiranjem škropili rastline proti boleznim in škodljivcem.
  4. Sortno čistost boste ohranili s po sortah ločenim obiranjem, sušenjem in shranjevanjem hmelja.
  5. Obiralne stroje je potrebno med obiranjem uravnavati tako, da bo njihovo delovanje prilagojeno sortam in vremenskim razmeram. Če je možno, se izogibajte obiranju v neprimernem vremenu.
  6. Pri prevozi hmelja dosledno upoštevajte prometne predpise in navodila ustreznih organov.
  7. Pri ravnanju s svežim hmeljem upoštevajte čas, ki mine od obiranja do sušenja, ko je sveži hmelj v različnih embalažah.
  8. Upoštevajte navodila IHP o temperaturi sušenja pri posameznih sortah in o vlažnosti pri vlaženju in basanju.
  9. Pri določanju vlage se ne zanašajte na lastne občutke, pač pa določajte vlago z merilnimi napravami.
  10. Prostori za shranjevanje suhega hmelja morajo ustrezati pogojem, da se hmelj ne bo vlažil čez dopustno mejo.
  11. Pri basanju suhega hmelja v vreče morate paziti, da ne presežete predpisane teže 50 - 75 kg, odvisno od sorte.
  12. Pri kakovosti hmelja morate upoštevati ob minimalnih zahtevah iz pravilnika o kakovosti hmelja še dodatne zahteve kupcev, ki so običajno ostrejšje, kot določila pravilnika.
- Minimalne zahteve pravilnika o kakovosti hmelja so, da vsebnosti ne smejo presegati:
- **VLAGE v suhem hmelju 11%**
  - **LISTOV in PECLJEV (peclji storžkov od 2,5 cm dolžine dalje) 2%**
  - **ODPADKOV v hmelju (delci hmeljne rastline, nastali zaradi strojnega obiranja) 3%**
  - **KROVNIH in CVETNIH LISTIČEV, ločenih od vretenca (pleve) 25% in**
  - **SEMENA 2%.**
13. Pri prigrasitvi pridelka morate predložiti kopijo prijave pridelave hmelja za tekoče leto, s katero izkažete poreklo pridelanega hmelja po kraju, sorti in količini.
  14. Dosledno upoštevajte navodila in predpise o obratovanju posameznih strojev in naprav ter predpise o varstvu pri delu.
  15. Hmeljarji, ki boste imeli najeto delovno silo za obiranje, le-to dobro seznanite o varstvu pri delu, da ne bo prišlo do nezaželenih nesreč.

Nasteta opozorila naj vam služijo kot pomoč za doseg dobrega pridelka.

Želimo vam uspešno obiralno sezono in veliko dobre volje.

Hmeljna komisija

SPRAVILO HMELJA BREZ TEŽAV IN PRESENEČENJ

Na spravilo hmelja brez težav in neljubih presenečenj pri prodaji se je treba dobro pripraviti. Vsa prizadevanja morajo biti usmerjena za doseg boljše kakovosti pridelka, takšne, kot jo zahtevajo trenutna merila o prevzemu hmelja. Kupcem pridejo prav vse napake, da znižajo ceno ali pa pridelek celo zavrnejo. Z obiranjem se spleča potruditi in ohraniti pridelano kakovost v največji možni meri.

Poglavitnejši dejavnik za kvaliteto spravila so strokovnost in prizadevnost vseh, ki pri spravilu neposredno ali posredno sodelujejo ali delujejo, pravočasnost opravila in razpoložljiva brezhibna tehnika. Tam, kjer so hotenja za kvaliteto pridelka strokovno podprta in finančno stimulirana, s kvaliteto spravila hmelja, običajno ni težav. Zelo pomembno je, da imajo hmeljarji na začetku obiranja dovolj strokovne pomoči. Večje število strokovnih delavcev na terenu, evidentiranje in odpravljanje napak v tem času bi pomembno prispevalo h kakovosti pridelka, pridelovalcem pa prihranilo veliko nepotrebnih stroškov in preprečilo večje izgube pridelka. Pregled strokovnih služb nad potekom obiranja je še toliko bolj potreben, ker se posamezni hmeljarji pogosto svojih napak pri delu niti ne zavedajo.

Potek spravila pridelka je v veliki meri odvisen tudi od pravočasnosti obiranja. Napake obiranja se v negativnem odražajo skozi vse faze spravila, kakovost pridelka pa je okrnjena. Zato nekaj o njem.

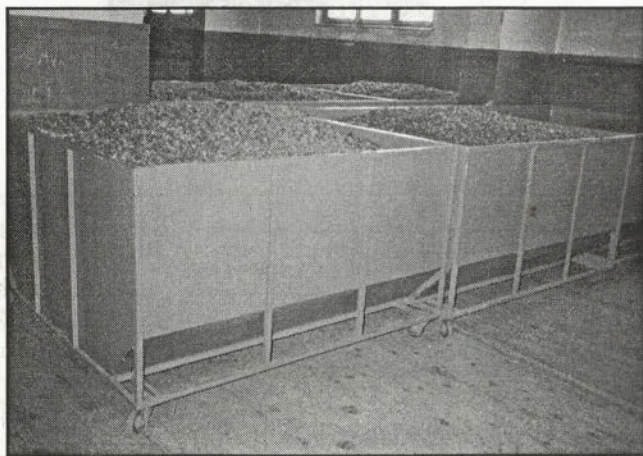

Foto: M. Veronek

Pri obiranju bolj poškodovan hmelj se na sušilnici bolj drobi, pri presušenosti pa storžki razpadajo v pleve.

Prezgodnje obiranje zmanjša pridelek v tem in naslednjem letu. Negativen učinek na pridelek v naslednjem letu ugotavljajo tudi v drugih hmeljarskih deželah. Nezrel hmelj se slabše (težje obira), izgube pri obiranju so bistveno večje, vsebuje več primesi, zaradi odprtosti storžkov je tudi iztresanje lupulina pri sušenju in basanju večje. Storžki se neradi odtrgajo na peclju, ampak se trgajo v grozdih. Kljub nezrelosti so krhki. Obiralni valji morajo imeti povečano število vrtljajev, kar jih še bolj drobi. Obiranje prezrelega hmelja prav

tako izgubi na teži in kakovosti, pogosto pa je pridelek prizadet še od bolezni in škodljivcev. Zrelost hmelja od nasada do nasada ni vedno spremljana z analizami, zato je dozorevanje koristno spremljati tudi izkustveno od časa, ko so storžki dorasli in formirani. Ko storžki začnejo spreminjati barvo in preidejo iz temno zelene barve v rumenkasto svetlo zeleno in se radi odtrgajo na peclju, je znak, da so tehnološko zreli in primerni za obiranje. V odvisnosti od strojnih kapacitet predvidimo začetek obiranja vnaprej, kajti optimalni čas za spravilo je sorazmerno kratek in za posamezne sorte in različna rastišča tudi različno dolg.

Pri obiranju je koristno posvetiti pozornost že nakladanju rastlin na njivi in vpenjanju rastlin v obiralnik. Pri površno naloženih rastlinah in neredu, se polomi veliko zalistnikov, ki jih obere avtomatski obiralnik. Le-ta poškoduje oziroma zdrobi večino storžkov, nekaj pa jih gre tudi neobranih v odpadke.

Število vrtljajev obiralnih valjev je potrebno večkrat dnevno prilagajati razmeram obiranja. Kadar je hmelj hladen in vlažen, zadostuje za vse stroje že minimalno število vrtljajev obiralnih valjev. Rastline morajo biti obrane tako, da ostane na trtah še precej listja in tudi nekaj storžkov (pod 20). Pri strojih Bruff mora I. obiralnik obrati 3/4, II. obiralnik pa preostanek, vendar pri tem ne sme sklatiti vsega s trt, ampak le preostanek hmelja. Da se to ne dogaja, ima II. obiralnik običajno manj vrtljajev od prvega.

Pri strojih Wolf in Allaes je poleg števila vrtljajev možno razmakniti še obiralne valje. Razmik obiralnih valjev se prilagaja bujnosti oziroma košatosti rastlin, vrtljaji pa sortam in storilnosti, a naj bodo nizki. Narobe je, če poskušamo zmanjšati poškodbe storžkov tako, da pri visokih vrtljajih razmikamo obiralne valje. Za kvaliteto obiranja, predvsem za zmanjšanje poškodb storžkov in izgub pridelka, je pomembno, da so obiralniki redno vzdrževani in očiščeni, redno pa morajo biti čiščeni tudi drugi deli obiralnega stroja, posebno ozki prehodi med trakovi in valjčnimi mizami.

Čistilniki čistijo veliko slabše, če so prezapolnjeni in če je v obrani masi veliko listja, pecljev, zalistnikov in koncev trt. Zelo pomembno je, da z ustrezno nastavitvijo obiralnika to preprečimo. Ventilatorji morajo odstraniti večji del listja! Poskrbite za zadostne pretoke zraka! V nasprotnem tudi prebiralni trakovi ne bodo imeli zadostnega učinka za odstranjevanje preostalega listja, pecljev in vejice.

Trakovi morajo biti nastavljeni čimbolj položno in to tem bolj, kadar je hmelj vlažen in težji. Kljub skrbni nastavitvi obiralnika in čistilnika se bo dogajalo, da bodo med pridelek zahajale velike primesi, veliki listi, deli trt, vejice, peclji. Le te je treba odstraniti ročno, z ročnim odbiranjem. Ročnega prebiranja je veliko več, če obiralni stroj ni pravilno - primerno nastavljen.

Večji obiralni stroji imajo dograjene prebiralne valjčne mize, ki so sicer učinkovite, a ne morejo v celoti odpraviti

večjih napak obiranja. Delno so tudi konstrukcijsko pomanjkljive, zaradi česar zaidejo med pridelek tudi večje primesi. Delujejo pa slabo, če pada hmelj s traka obiralnega stroja direktno na valjčke valjčne mize, ki so sicer v originalni izvedbi pokrite (prvi dve) z ožjimi trakovi plastike ali platna, da primesi ne uhajajo med valjčki v pridelek.

Ob dobrih pripravih se lahko spravilo hmelja opravi brez večjih težav in neprijetnih presenečenj, če to želimo. Kupca zanima le kakovost, ki slovenskim hmeljarjem ni bila tuja, bila jim je v ponos, v kritičnih trenutkih pa vlivala pogum in zaupanje.

Milan Veronek

Foto: M. Veronek

Pogosto čiščenje obiralnih strojev med obiranjem ohranja kakovost in preprečuje izgube pridelka. Nekaj centimetrov debela plošča lupolina iz stroja Wolf.

NAPRAVE ZA DODATNO ČIŠČENJE HMELJA

PREBIRALNA VALJČNA MIZA NAJŠTEVILNEJŠA

Dograditev različnih naprav k obiralnim strojem za dodatno in boljše čiščenje hmelja sega še v obdobje, ko so bili čistilniki obiralnih strojev še precej pomanjkljivi, zahteve kupcev hmelja po kvalitetno obranem hmelju pa stroge. Hmeljarjem so prinašale korist, saj je za prebiranje odpadlo nekaj delovne sile, pogosto pa se je povečala tudi storilnost obiralnega stroja, s čemer je bila za nekaj časa odložena investicija za povečanje kapacitet. Izboljšave čistilnikov na obiralnih strojih in ugodne razmere na tržišču so odrinile dodatne čistilne sklope v

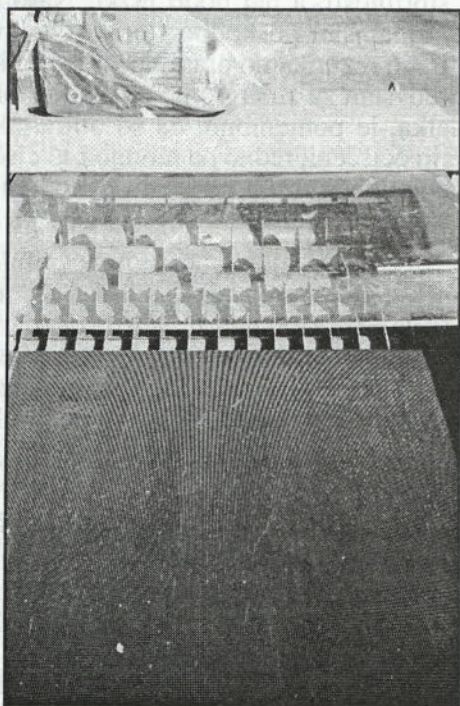

Foto: M. Veronek

Dobre prebiralne valjčne mize tudi k manjšim obiralnim strojem. Okolišni hmeljarji prednjačijo.

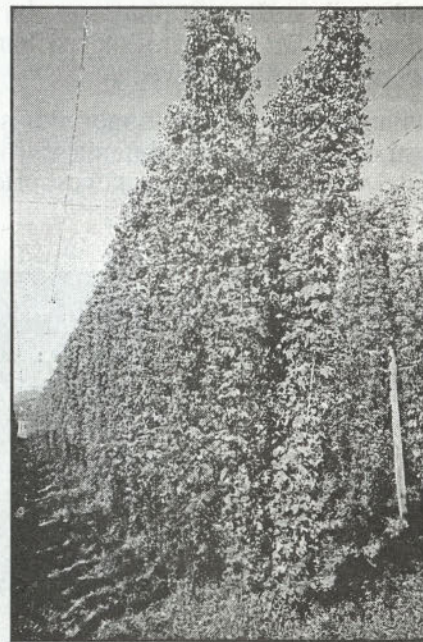

Foto: M. Veronek

Bujne rastline je treba obirati počasneje.

pozabo za daljše obdobje, zadnja leta pa so spet vedno pogostejši dodatek k obiralnim strojem. Prednjačijo prebiralne sortirne - valjčne mize.

Pri nas so sortirne valjčne mize v rabi že več kot 10 let (Hmezad Kmetijstvo Žalec). V Nemčiji so se pojavili v enostavni obliki šele pred nekaj leti (sejem Gallimarkt), a so jih v kratkem času zelo izpopolnili, tako v principih delovanja kot v regulacijskih napravah. Najbolj izpopolnjene lahko spreminjajo poleg razdalje med valjčki tudi hitrost vrtenja in pretoka mase prek naprave. Zasnovane so tako, da ločijo od pridelka tudi krajše listne peclje in pleve, daljše pa s posebnim neprepustnim usmerjevalcem poravnava v smeri toka mase in odvedejo v odpadek. Na koncu jih je možno še opremiti

z obiralnikom za obiranje hmelja v grozdih. Medtem ko pri najbolj enostavni izvedbi ni mogoče spreminjati razdalje med valjčki (spremenljiva samo hitrost vrtenja valjčkov) in nimajo ekscentričnih usmerjevalcev, imajo bolj izpopolnjeni v prvem delu valjčka, približane na minimalno distanco in brez ekscentričnih usmerjevalcev (presejavanje plev in krajših pecljev), proti koncu pa so od sredine dalje ekscentrični usmerjevalci vedno bolj redki, da ne prihaja do nepotrebnih poškodb storžkov. Glede na večjo zgoščenost valjčkov (manjšo distanco med valjčki) v prvem delu, mora hmelj od obiralnega stroja padati z vrha na prebiralno mizo, da se doseže večji učinek presejavanja. Pri prebiralnih mizah, ki pa imajo na začetku že večjo (normalno) razdaljo med valjčki, pa je ugodno, da hmelj od stroja priteče na prebiralno mizo v isti ravnini, sicer bi večina primesi padla skozi in med pridelek že na začetku naprave, s čemer bi se efekt prebiranja bistveno zmanjšal. Za odpravo pomanjkljivosti se poslužujejo krajšega traku pred valjčki, na katerega pada hmelj od stroja, trak pa mora imeti povečano hitrost. Rešitev je tudi, podobno kot je izvedeno pri naših prebiralnih valjčnih mizah, da sta prva valjčka pokrita oziroma prekrita s pasom gladke plastike ali platna, kar pa je slabše.

Dobra prebiralna valjčna miza lahko bistveno zmanjša količino primesi med hmeljem in poveča storilnost obiralnega stroja ter izkoriščenost ostalih kapacitet.

Obiranje je pravi čas, da razmislite in se odločite za prigradnjo dodatne čistilne naprave, najbolje, dobre prebiralne valjčne mize.

Milan Veronek

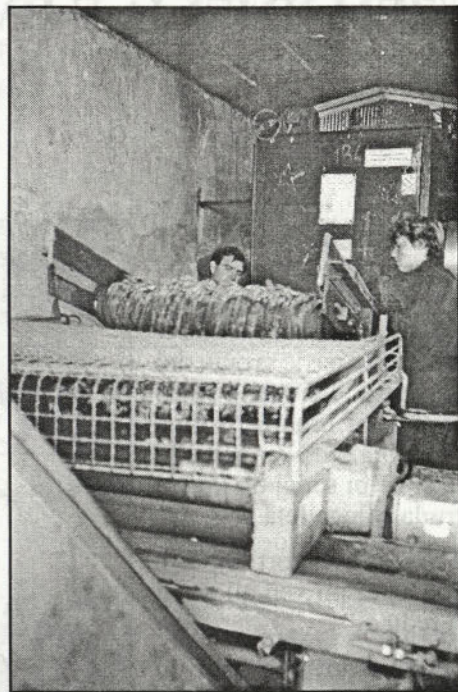

Foto: M. Veronek

Ce pada hmelj na prebiralno valjčno mizo z vrha neposredno na valjčke, zahaja med pridelek veliko primesi, predvsem koncev trt in pecljev. Vmesna pregrada to prepreči v večji meri.

PRED VRATI JE ČAS OBIRANJA HMELJA

Znano je, da hmeljarji znajo pridelati kakovosten hmelj, vendar pa se še vedno pojavljajo pomanjkljivosti pri spravilu pridelka (obiranju, sušenju in skladiščenju). Zato tudi na tem mestu nekaj informacij o tem, na koga se na Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo Žalec lahko obrnete, da boste lažje odpravljali težave v času obiranja hmelja in tako dosegali večjo kakovost pridelanega hmelja.

Zaradi neizenačenih rastnih pogojev ali kakršnihkoli drugih pogojev se boste morda težko odločili o pričetku obiranja hmelja. Priporočamo vam, da se posvetujete s strokovnjaki na Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo Žalec, oziroma prinesete v ta namen v analizo vzorec hmelja, ki ga boste nabrali sami. Cena za določitev vlage je 1300 SIT, za določitev % alfa kislin pa 5800 SIT. Storžke za določitev alfa kislin naberite v polietilenske vrečke, za določitev vlage pa v pločevinaste posode, ki jih dobite na Oddelku za agrokemijo. Vzorec naberite najmanj z desetih rastlin. Storžke naberite z vseh treh tretjin, seveda v razmerju, ki ga posamezna tretjina prinaša k skupnemu pridelku. Za analizo na alfa kisline zadostuje 1,5 - 2 litra storžkov, pri večjih storžkih pa naj bo vzorca 2,5 litra. Pri nabiranju vzorcev za določitev

vlage morajo biti rastline suhe. Dodatne informacije vam bosta na IHP posredovala Marko Zmrzlak in Irena Friškovec.

Tudi delovanje obiralnih strojev mora biti brezhibno. Redno jih čistite in jih prilagajajte kultivarjem ter vremenskim razmeram. Za pomoč pri odpravljanju težav se lahko na IHP obrnete na Marka Zmrzlaka.

Zelo pomemben faktor pri zagotavljanju kakovosti je tudi sušenje hmelja. Temperatura sušilnega zraka ne sme presegati 65°C, hitrost pa mora biti med 0,22 in 0,31 m/s, kar predstavlja pretok med 800 in 1100 m³/m²h. Če boste imeli probleme s sušenjem hmelja, vam bo za odpravo le teh na IHP v pomoč mag. Iztok Košir.

Na koncu vas prosim, da po možnosti na Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo kličete zjutraj med 6.30 in 9. uro.

Vsem hmeljarjem želim v času obiranja lepo vreme in čimmanj težav z obiralnimi stroji ter sušilnicami.

Irena Friškovec

PREVZEM HMELJA V HMEZAD EXPORT IMPORTU V LETU 1998

Kako hitro mine leto. Letošnje je hmeljarjem prineslo kar precej neurij s točo, pa tudi precej padavin in nazadnje poleg prvega tedna v juniju še nekaj prav pasje vročih dni v juliju in avgustu. Tako smo sedaj že pred spravilom hmelja. Vsi si želimo, da bi to opravilo kar najbolje opravili, da si ne bi sedaj ob koncu pokvarili truda celega leta.

Prevzem v Hmezad Export Importu bo tudi letos tekkel po več ali manj ustaljenem redu.

Potrebne vreče za dovoz hmelja bo možno dvigniti od 17. avgusta dalje. Hmeljarji, ki dvignejo več kot 1000 kom vreč, naj se vsaj dan prej najavijo. Vsi hmeljarji, ki sušite doma, dvignite vreče sami, ostali, ki pa jim to storitev opravi zadruga, pa ta dvigne tudi vreče. Vreče se s prevzemom razknjižijo in vpišejo dodatno vrnjene prazne vreče. Za manjkajoče vreče materialno odgovarja vsak posameznik sam.

Ponovno vas prosimo, da upoštevate teže stisnjenega hmelja in jih ne povečujete zaradi pomanjkanja skladiščnega prostora ali števila vreč. Tudi kasneje, jeseni, še lahko dvignete vreče, če ste jih vzeli premalo.

Za proizvajalce, ki nimajo dovolj skladiščnih kapacitet, bo prevzem potekal že med obiranjem. Vsi, ki se boste tega poslužili, pa se za to dogovorite najkasneje do 23. avgusta 1998.

Glede na razmere na trgu, je še kako pomembno, da čim prej ugotovimo, kolikor se da natančne količine hmelja po pogodbi, ki ga bo potrebno prodati. V ta namen vam bomo poslali obrazce, ki nam jih, prosim, vrnite najkasneje do 10. septembra.

Glede na to in na potek prodaje bomo lahko prilagodili tudi plan dovoza hmelja, o čemer vas bomo obvestili v mesecu septembru. Če se boste razporeda držali, ne bo prihajalo do konic in neljubega čakanja. Zaradi narave dela predelave, pakiranja in prodaje, moramo prevzemati vse sorte-kultivarje. Upamo, da boste to sprejeli z razumevanjem.

Prevzem bo potekal tako kot lani. Ne pozabite ob prvem dovozu hmelja prinesiti s seboj izpolnjene IZJAVE O UPORABLJENIH FITOFARMACEVTSKIH SREDSTVIH PRI VARSTVU HMELJA V LETU 1998, ki jo izrežite iz tega Hmeljarja. Pri izpolnjevanju, upamo, vam bo v pomoč delovni koledarček. Tudi letos je pri kupcih močan poudarek na pravilni rabi dovoljenih

pesticidov. V ta namen je že bilo odvzetih med rastjo nekaj vzorcev listja in poslanih poročil. Prav tako kupci že nekaj let pred nakupom v naključnih vzorcih preverijo ostanke pesticidov. Želimo si, da bo tudi letos tako kot doslej, vse v skladu z navodili IHP.

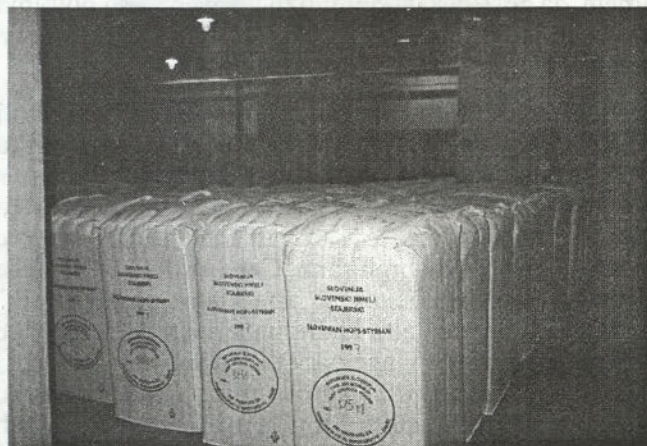
Ob pravem času kvalitetno pospraviti pridelek zahteva od vsakega hmeljarja veliko znanja, izkušenj in organizacijskih sposobnosti. Ker je ob preveliki ponudbi kvaliteta še bolj na udaru, je potrebno njej posvetiti vso pozornost. Na njivah je pridelek zelo lep, poskusimo takšnega spraviti tudi v vreče. O začetku obiranja se zato posvetujte in za lažjo odločitev prinesite tudi vzorce na IHP, kjer vam bodo lahko svetovali. Pazite tudi na pravo temperaturo sušenja,

zdrobljenost in ne nazadnje tudi na navlaževanje včasih pretoplega hmelja.

Ker je zadnja leta tudi pri kupcih vse več zahtev po lahkem pakiranju, je pomembno, da bale savinjskega goldinga niso težje od 55 kg, ostale sorte pa 75 kg. Kljub stalnemu ponavljanju teh priporočil, se jih nekateri še vedno ne držite.

Svet vse bolj stremi za kakovostjo, ki mora biti tudi naš adut za prodajo, ki v teh časih zagotovo ne bo lahka. Uspeli bomo le ob skupnem razumevanju in sodelovanju. Ob spravilu letine vam želimo ugodno vreme.

Hmezad Export Import

Foto: M. Zupančič

V zadnjem času je vse več pakiranja v t.i. lahko embalažo. Na sliki hmelj v Hmezad Export-Importu spakiran v 60 kg reciklažno embalažo.

IZJAVA O UPORABLJENIH FITOFARMACEVTSKIH SREDSTVIH
PRI VARSTVU HMELJA
V LETU 1998

(Izjava se odda pri oznamkovanju in je priloga tehtnemu listu!)

Pridelovalec: .....

Naslov: .....

Evidenčna številka pri Hmeljni komisiji Slovenije: .....

Sorta: .....

Čas obiranja na posestvu: od ..... do 1998

Škropilni program: 'nemški'   'ameriški'

A. PRIPRAVKI ZA VARSTVO HMELJA PRED BOLEZNIMI

1. Hmeljeva peronospora (*Pseudoperonospora humuli*)

Pripravek	Koncentracija (%)	Poraba vode (l/ha)	Datum uporabe
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			

2. Hmeljeva pepelasta plesen (*Sphaerotheca humuli*)

Pripravek	Koncentracija (%)	Poraba vode (l/ha)	Datum uporabe
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

B. PRIPRAVKI ZA VARSTVO HMELJA PRED ŠKODLJIVCI

3. Hmeljeva listna uš (*Phorodon humuli*)

Pripravek	Koncentracija (%)	Poraba vode (l/ha)	Datum uporabe
1.			
2.			
3.			
4.			

4. Hmeljeva listna pršica – "rdeči pajek" (*Tetranychus urticae*)

Pripravek	Koncentracija (%)	Poraba vode (l/ha)	Datum uporabe
1.			
2.			
3.			
4.			

C. PRIPRAVKI ZA ZATIRANJE PLEVELA IN ODVEČNIH POGANJKOV

Herbicid	Odmerek	Datum uporabe
1.		
2.		
3.		

D. OSTALO

Namen: .....

Pripravek	Koncentracija (%)	Poraba vode (l/ha)	Datum tretiranja

E. IZPOLNI PRI OZNAMKOVANJU!

Zgoraj navedeni podatki veljajo za:

Število bal hmelja: .....

Označbe bal: .....

Neto teža v kg: .....

Kraj in datum: .....

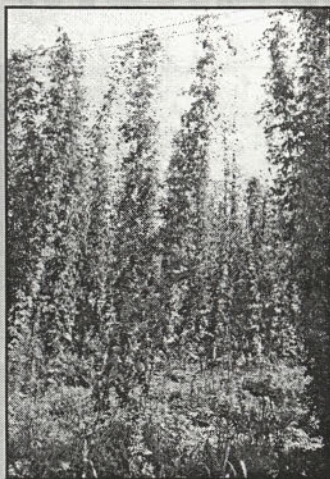
Podpisani izjavljam, da pri pridelovanju hmelja, razen zgoraj navedenih sredstev, niso bila uporabljena nobena druga fitofarmacevtska sredstva, da sem upošteval karence (čas, ki mora miniti od škropljenja do obiranja) in da sem fitofarmacevtska sredstva uporabil v skladu z navodili za njihovo uporabo. V nasprotnem primeru sem odškodninsko odgovoren za nastalo škodo.

Kraj in datum: .....

Podpis pridelovalca: .....

HMELJEVA UVELOST - OPOZORILO HMELJARJEM !

V hmeljiščih se je pojavila hmeljeva uvelost, ki jo povzročata glivici iz rodu *Verticillium* sp. Preglejte vsa hmeljišča. Rastline obolele z verticilijem najprej vene in nato se posuše. Če gre za hmeljevo uvelost najzanesljiveje ugotovite tako, da trto v višini 0,3 do 1 m prerežete, razpolovite in preverite, če je prevajalno tkivo rjavkasto. Verticilij določimo najlažje tako, da prerezano obolelo trto primerjate z zdravo. Če ugotovite tako rastlino jo porežite pri tleh, nemudoma odstranite iz hmeljišča in zažgite. Glivica namreč lahko živi kot gniloživka in se dobro razvija na odpadlih delih rastline. Podrobnosti o hmeljevi uvelosti lahko preberete v aprilski številki strokovne priloge Hmeljarja 1998. Na zadnji strani so tudi barvne fotografije. O najdbi sumljivih rastlin obvezno obvestite IHP.

Predvsem v letošnjem letu ni primerno, da svežo hmeljevino vozite nazaj v nasade, kajti na ta način si hmeljišča okužujete. Priporočljivo je pravilno kompostiranje hmeljevine. V tem primeru glivica in njeni razmnoževalni organi odmro. Za popolno uničenje je potrebno zagotoviti 50 do 60 stopinj Celzija. Problematici so seveda hmeljevi ostanki na površini kupa, zato je potrebno hmeljevino večkrat premešati. Najidealneje je seveda zažiganje hmeljevine ali pa, kjer je mogoče, da trte zažgemo, liste pa dobro kompostiramo. Podrobnejša navodila o tem bomo izdali v naslednjih informacijah.

*Inštitut za hmeljarstvo
in pivovarstvo Žalec*

IZGRADNJA VEČNAMENSKEGA HMELJARSKEGA OBJEKTA NA INŠTITUTU ZA HMELJARSTVO IN PIVOVARSTVO ŽALEC

Prizadevanja za posodobitev postopka obiranja in predelave hmelja v prvi predelovalni stopnji na inštitutskem poskusnem posestvu so potekala že od sredine osemdesetih, intenzivneje pa od začetka devetdesetih let. Trud posameznikov, ki so v preteklosti delovali v smeri posodobitve tega dela inštituta je veliko pripomogel k sedanjí realizaciji omenjenega projekta.

Nujne spremembe na tem področju je poleg zastarele tehnologije in načina spravila hmelja, narekovalo tudi izredno slabo stanje obirane hale. Po strokovni oceni so bile poškodbe nosilnih stebrov tako močne, da je bilo v času obratovanja obiralnega stroja zadrževanje v objektu prepovedano. Poleg tega sta količina in kakovost pridelka najpogostejša parametra, ki jih vrednotimo pri poljskih poskusih, pomembna dejavnika pa sta tudi pri ugotavljanju rezultatov zlahtnjenja, tako, da je bila posodobitev opreme za spravilo pridelka nujna tudi s tega zornega kota.

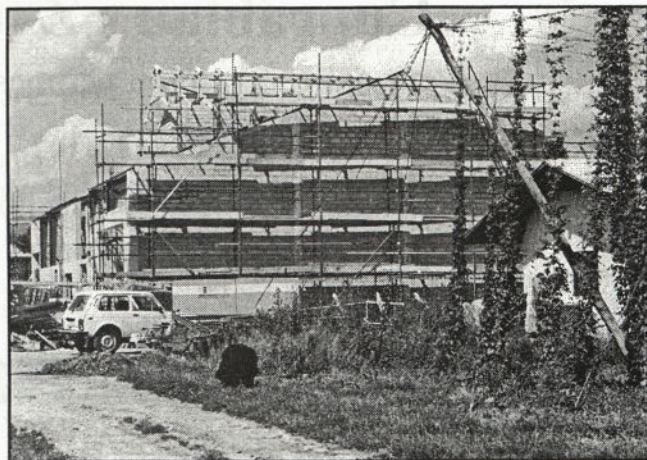
Po prvih zagotovilih o možnosti odobritve finančnih sredstev s strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, kasneje pa tudi Občine Žalec, smo resneje pristopili k izdelavi glavnega projekta, pridobitvi gradbenega dovoljenja ter k izbiri izvajalca. Vzporedno s temi aktivnostmi so potekali tudi razgovori, s hmeljarjem znanim nemškim proizvajalcem hmeljarske opreme Wolf-om iz Geisensfelda. Za izvajalca del smo na podlagi javnega razpisa med devetimi podjetji izbrali Remont iz Celja, ki je ponujalo najugodnejše pogoje.

Z gradnjo smo začeli aprila letos. Izvajanje posameznih delovnih faz pri izgradnji večnamenskega hmeljarskega objekta in nabava predvidene opreme je odvisna od dinamike priliva finančnih sredstev. Zato bomo v prvi fazi izgradnje objekta za tehnični prevzem usposobili le

prostor v katerem bomo obirali, predvidena pa je tudi delna zunanja ureditev. V obiralnem delu objekta je že nameščen stroj Wolf WHE 2000, s horizontalnim vstopom rastlin v obiralne valje ter kapaciteto obiranja 450 do 600 trt na uro. Zaradi potrebe po zaključitvi izgradnje tehnološkega dela objekta, pa smo vgradili tudi okvirje dveh trietažnih sušilnic, dimenzij 5 x 5 m.

Želimo si, da bi načrtovan objekt po zaključeni investiciji, skupaj s pripadajočo opremo čim koristneje uporabili za izobraževalne namene sedanjih in bodočih hmeljarjev. Zavedamo se, da trenutna tržna situacija v hmeljarstvu ne omogoča večjih investicij. Ob višji ceni hmelja bodo vlaganja zopet postala aktualna in takrat upamo, da bo objekt, skupaj s pripadajočo opremo pridelovalcu hmelja lahko olajšal marsikatero poslovno odločitev.

Marko ZMRZLAK, Iztok KOŠIR

Foto: M. Drobne

Večnamenski objekt pri izgradnji.

HMELJARSKI LIKOF

18. IN 19.
SEPTEMBRA 1998
BO PRED STAVBO
HMEZAD EXPORT-
IMPORT ŽE 2.
HMELJARSKI
LIKOF.
PRIDITE, NE BO
VAM ŽAL !

agro

PROGRAM

HMELJARJI !

POZOR ! Še vedno obstajata velika nevarnost okužbe hmelja s peronosporo in močna prisotnost rdečega pajka.

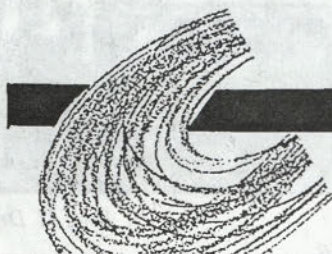
Za zadnje škropljenje vam priporočamo vrhunska preparata, ki ju odlikujejo:

- izredna učinkovitost,
- kratka karenca in delovna karenca,
- primernost za integrirano varstvo rastlin.

Cuprablau - Z v 0,25 - 0,35 %-nem koncentratu
proti peronospori na hmelju

Pepelin v 0,2 - 0,3 %-nem koncentratu

učinkovito zmanjšuje populacijo hmeljeve pršice (rdečega pajka)
in zatira pepelasto plesen na hmelju.

CINKARNA

agro

Tel.: 063/ 33-112
GSM: 041/ 674-315

PRI LONČEČIČEVIIH NA GOMILSKEM

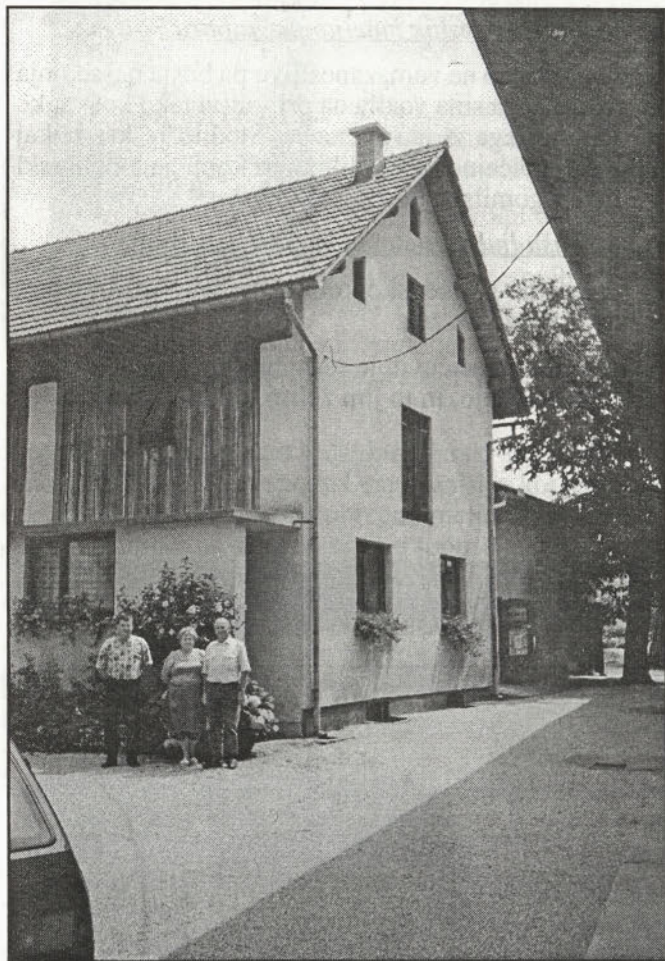

Foto: M. Zupančič

Lepo obnovljena sušilnica sredi dvorišča da vedeti, da so tu doma hmeljarji.

Sredi Gomilskega Lončičičevi že več generacij pridelujejo hmelj. Za delo pri hiši poprimejo gospodar Ivan Rančigaj z ženo in v zadnjem času vse več njun naslednik sin Ivo, ki mu priskoči na pomoč tudi bodoča gospodinja. Iz pogovora z družino je tudi nastal ta zapis.

Za hmelj so pri hiši vedno namenjene najboljše njive. Danes je v rodnosti 2,5 ha hmelja, preostalo pa imajo zaradi slabih razmer na trgu še vedno v premeni. Nasadi hmelja so zelo mladi, saj je na polovici površin savinjski golding, star 7 let, preostalo pa aurora, stara 3 in 2 leti. Vse sadike so brezvirusne in pridelki so tudi zelo lepi. Za hmeljarstvo ima kmetija celotno mehanizirano linijo, letos že drugo leto tudi sami opravljajo varstvo hmelja. Za nasvete se obračajo na IHP in so z njimi zelo zadovoljni. Ponosni so, da jim je že lani, ko so prvič škropili sami uspelo tako dobro obvarovati hmelj, da je bil ves v prvem kakovostnem razredu.

Še vedno obirajo hmelj v strojni skupnosti Gomilsko in to že od leta 1971. Strojna skupnost se je do danes sicer že krepko zmanjšala, preostali člani pa se dobro razumejo

in še vedno vzdržujejo v delovni zmogljivosti velik obiralni stroj Bruff BB. In še zanimivost: vsa leta imajo za delo pri stroju iste sezone. Še vedno jih pri tem stroju najbolj pestijo naravnava in dodatni čistilniki, ki naj bi omogočili boljša čiščenja.

Tudi sušilnica je sodobno opremljena in jim omogoča kvalitetno sušenje in skladiščenje hmelja in je tudi v samem središču dvorišča na kmetiji.

Poleg hmeljarstva se ukvarjajo tudi z mlečno proizvodnjo, ki trenutno pokriva luknjo v hmeljarstvu.

Letos se je Upravni odbor Hmeljarskega združenja Slovenije po poslanem razpisu odločil, da je letošnji starešina prav **Ivan Rančigaj z Gomilskega**. Zato sem ga tudi povprašala:

Kako ste sprejeli imenovanje?

Po pravici povedano: ne preveč rad, vendar je v teh težkih časih potrebno tudi tu ohranjati tradicijo.

Kaj menite o trenutni situaciji v hmeljarstvu?

Vsi vemo, da je sedaj zelo težko hmeljariti, saj so stroški krepko višji kot pa je dosežena cena. Nekaj časa to gre, počasi pa tudi iz drugih panog ne bomo več uspeli pokrivati izgube.

Ali si sedaj vodite oz. zapisujete stroške?

Bog varuj, saj bi nas v tej situaciji le ti verjetno še bolj deprimirali.

Letos smo hmeljarji dobili subvencijo po ha, kaj menite o tem?

Zelo lepo je, da nam je država, posebno pa kmetijsko ministrstvo prisluhnilo. Prvi del te subvencije je prišel pravočasno za stroške spomladanskega začetka del in marsikatera njiva hmelja se je še obdelala, ker se sicer ne bi. Sedaj bi naj prišel drugi del subvencije vsaj do konca meseca avgusta, da bi lahko poplačali spravilo hmelja.

Ali imate na svojih površinah urejeno tudi namakanje?

Žal še vedno ne. Sedaj je res že drugo vremensko ugodno leto, bila pa so v zadnjem času tudi zelo sušna leta in hudo je gledati rastlino, ki jo vse leto čuvaš, ko ji ne moreš pomagati z vodo. Res je sedaj naše območje zajeto v projektu za namakanje Občine Žalec, ki pa je še vedno v začetni fazi. Zelo si želimo, da bi bila sredstva pridobljena in od države odobrena, da bi lahko tudi naše območje, ki obsega več kot 100 ha hmelja, namakali.

Naj vas ob koncu vprašam še, ali mislite, da boste v svojem mandatu starešinstva lahko kaj vplivali na situacijo v hmeljarstvu?

Vprašanje je težko, saj tega dela še ne poznam, se bom pa potrudil pri vzpostavitvi boljše povezanosti in

Foto: M. Zupančič

Z razumevanjem in dobro voljo gre delo lažje od rok.

enotnosti hmeljarjev. Razdrobljenost pa hmeljarjem zanesljivo ni v korist.

V pogovor se je vključil tudi sin Ivo, ki je obiskoval tudi hmeljarsko šolo, ter poudaril, da mu to znanje še kako koristi in bi ga rad izpopolnjeval še v prihodnje. Redno

se udeležuje tudi sestankov na IHP, kar bi priporočal tudi drugim hmeljarjem.

Na koncu pa smo se ustavili še ob eni zanimivosti. Gospoda Ivana Rančigaja smo namreč že leta videvali na Hmeljarskem prazniku v Braslovčah in to v vlogi voznika novega para starešine in spremljevalke.

Kdo pa bo letos voznik hmeljarskega para?

Tega še natančno ne vem, zanesljivo pa bosta naša konja pod roko našega sina vozila na prireditvi tako kot vsako leto. Saj sta tega že navajena.... Sledilo je kar nekaj smeha. Saj običajno so v veliki meri konji na hmeljarski prireditvi z gomilske fare sv. Štefana.

Torej so vaša ljubezen poleg hmelja tudi konji?

Res je. Imamo plemensko kobilo Posavko z žrebetom, ki samo govoriti ne zna.

Na kmetiji Lončičevih je resnično veliko ljubezni do vsega, kar počnejo, in to jim želim tudi v prihodnje.

Martina Zupančič

IN ŠE NEKAJ O ...

Foto: M. Zupančič

Zadnji sestanek hmeljarjev na IHP pred obiranjem 7. avgusta 1998 je obiskalo precej hmeljarjev. Ogledali so si sortiment hmeljnih kultivarjev, poskus napeljave z različnimi vodili (sisal, kokos in žica) ter novo zgradbo za spravilo hmelja. Najbolj pa je vse zanimalo, kdaj pričeti z obiranjem in kakšni so priporočeni zadnji ukrepi varstva hmelja pred obiranjem. Tudi letos se v nekaj hmeljiščih pojavljajo gosenice in uvelost hmelja.

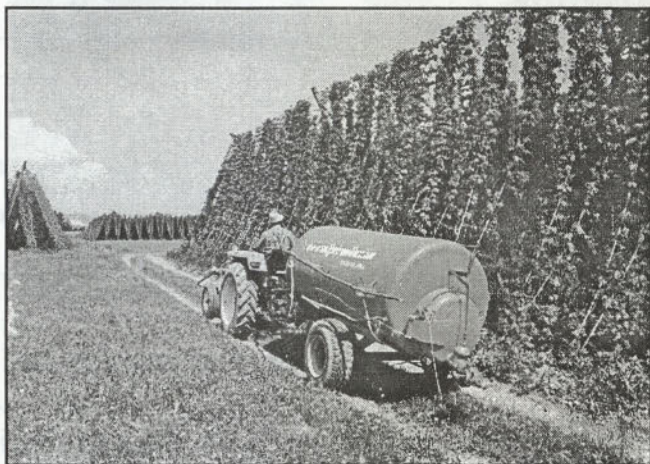

Foto: M. Veronek

Z dovolj vlage oskrbljen hmelj je boljše kakovosti in se lepše obira. Dovoz vode s sodi pride v poštev za manjše nasade, čeprav se počasi tudi daleč pride. Tudi letos je marsikje vlage primanjkovalo.

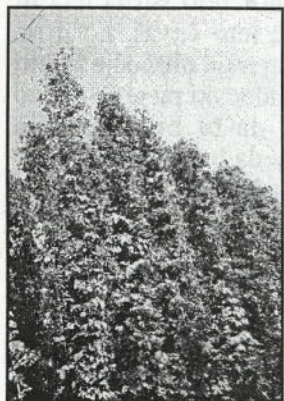
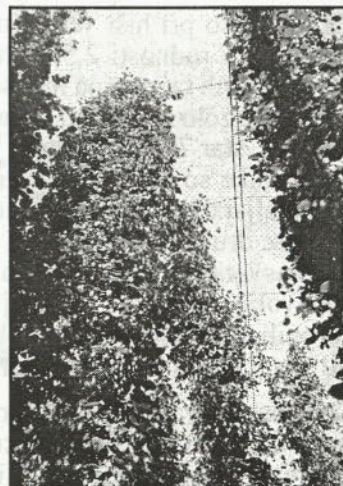
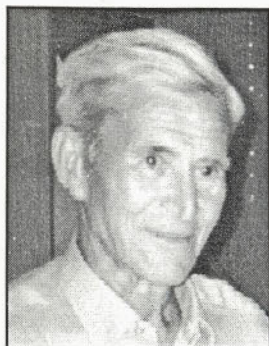

Foto: M. Zupančič

Kako pomemben je kvaliteten sadilni material je vidno tudi letos. Brezvirusni nasadi hmelja so letos še bolj izrazito polni. Ta razlika je to leto najbolj vidna pri savinjskem goldingu, pa tudi nasadi z auroro 12 kažejo na nadpovprečen pridelek tako po količini kot po kakovosti, kar je razvidno iz sosednjih fotografij.

V SLOVO FRANCU OSETU

Vsako slovo je težko in negotovo. Posebno težko pa je slovo, ko se za vedno poslavljaš od človeka, ki si ga vedno cenil in spoštoval. Dragi Franc nam je bil kot najstarejši starešina vzornik poštenega in pokončnega savinjskega hmeljarja. Za hmeljarsko starešinstvo je bil imenovan 1980. leta. Spominjam se vsakoletnih srečanj starešin, ko nam je ob zaključku dvignil kozarec in zapel En starček je živel. Bil je dober pevec in tudi dober govornik. Poslovil se je od marsikaterega starešine, sovaščanov in prijateljev.

Franc se je rodil v številni kmečki družini v Drešnji vasi in bil kot najmlajši zapisan nadaljevanju tradicije kmetovanja na Osetovi domačiji. Kot večina savinjskih kmetij je tudi pri Osetovih glavna kultura hmelj in že kot otroci so vzljubili to savinjsko rožo, ki zadnje čase postaja vse bolj grenka. Saj tudi dolina izgublja svojo podobo,

hmeljšča izginjajo. Tudi Franc je to občutil. Vseskozi je bil član kmetijske zadrage Petrovče in je v tem videl moč in dobro organiziranost vseh hmeljarjev. Toda vse to se počasi izgublja in usoda hmeljarjev je vedno bolj negotova.

V kratkem času smo sedaj hmeljarski starešine izgubili kar dva naša stanovska tovariša, gospoda Oseta kot najstarejšega in gospoda Draga Gajška, kot najmlajšega. Vse to je napravilo nezaceljeno rano v naših vrstah. Vaš lik ponosnega in dobrega hmeljarja bo med nami ostal vedno živ in nepozaben. Pogrešali vas bomo. Vsaka hmeljna rastlina nas bo spominjala na vas, pa naj bo njen pridelek še tako grenak, in hkrati upali, da bo zopet postala zeleno zlato. Saj je tudi Franc dostikrat poudaril, da so slabim časom vedno sledili dobri.

Za vse vaše pobude, dobre besede, spoštovanje vseh ljudi in iz srca zapete pesmi pa se vam najlepše zahvaljujem, ostali nam boste v najlepšem spominu.

Za hmeljarske starešine Ivan Rakun

HRANILNO KREDITNA SLUŽBA
KZ SAVINJSKA DOLINA ŽALEC
Žalskega tabora 1, 3310 ŽALEC
tel.: 063 /715-211, fax: 063 /717-209

VAŠA PRAVA HRANILNICA

yam ponuja:

- varčevanje in kreditiranje, posebej ugodno obrestujemo kratkoročne vezave
- namenski krediti za kmetijstvo pod ugodnimi pogoji, razpisani s Skladom za razvoj kmetijstva občine Žalec
- opravljanje plačilnega prometa in vodenja žiro računov za občane
- nakazila pokojnin za hranilne knjige ali tekoče račune
- tekoči računi - čeki občanov
- HKS plačilna kartica

V naši hranilno-kreditni službi opravljamo vse posle plačilnega prometa za občane, vodenje žiro računov za kmete in obrtnike, najemanje in dajanje kreditov varčevalcem in ustanoviteljem. Posebno ugodno kreditiramo razvoj kmetij in podeželja, nudimo vam kreditiranje tekoče proizvodnje, mehanizacije, izgradnjo nasadov, gotovinske kredite komitentom do enega leta in druge storitve.

HKS plačilna kartica - prava poslovna odločitev, ker je plačevanje s kartico preprosto, ker je plačilo računov odloženo, ker je lepo sprejeta na prodajnih mestih v Savinjski dolini.

Vabimo vas, da nas obiščete v eni od poslovnih enot v Savinjski dolini. Sedež HKS je v Žalcu, Ul. žalskega tabora 1, (pri dvorani HMEZAD), poslovne enote pa so v: PE Braslovče, PE Gotovlje in PE Griže, PE Petrovče, PE Polzela, PE Prebold, PE Šempeter, PE Tabor, PE Trnava, PE Vransko.

- OHRANJAMO TRADICIJO -
- SKRBIMO ZA RAZVOJ -

BASF

Celje - skladišče
D-Per

70/1998

COBISS •

OSREDNJA KNJ. CELJE

Neznani znanec:

Kumulus® DF

- 80 % žveplo za integrirano proizvodnjo

- za preprečevanje pepelovk na hmelju, vinski trti, sadnem drevju, poljščinah, zelenjavi in okrasnih rastlinah
- vzporedno zatire hmeljevo in sadno pršico (rdeči pajek)
- ni strupen za čebele, zato se lahko uporablja tudi v času cvetenja
- v vodi topna zrnca se odlično raztapljajo in tvorijo obstojno škropilno suspenzijo
- brez prašenja in potrebe po predhodni pripravi škropiva - dodajamo ga neposredno v rezervoar pršilnika
- enostavno odmerjanje brez tehtanja - s pomočjo volumenskega odmerjanja
- cena ? - vprašajte vašega trgovca !

® = zašč. znak BASF